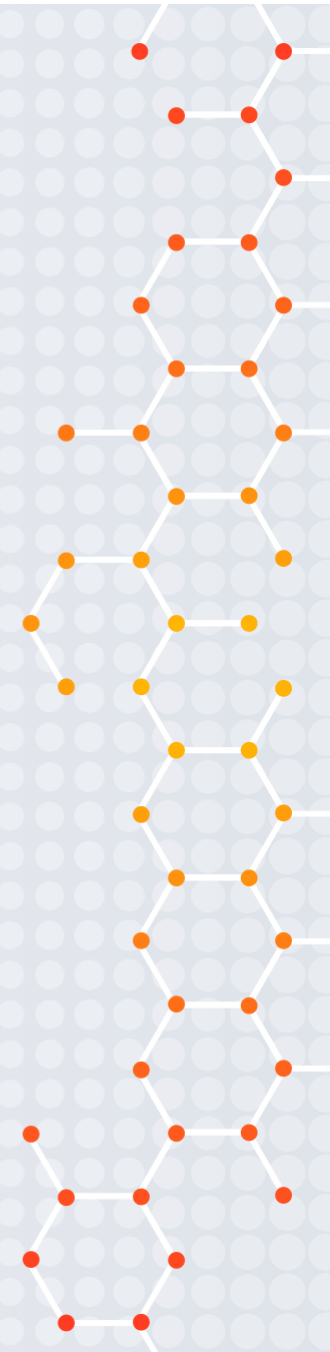

Het verhaal van een heel slimme jongen die heel domme dingen doet en daardoor in grote moeilijkheden belandt

lessuggesties

Over het boek:

Jona is uitermate intelligent. Op zijn zeventiende studeert hij al aan de universiteit. Maar wat hij aan intelligentie bezit, ontbeert hij aan sociale vaardigheden: hij heeft een talent om mensen tegen zich in het harnas te jagen. Veel kan het hem niet schelen, hij sleutelt het liefst in het geheim aan zijn project: Elanus, een drone met geluids- en filmapparatuur aan boord.

Iedere nacht laat Jona zijn drone los op zijn vijanden: hij verzamelt materiaal over hun geheimen met het idee dat later tegen hen te kunnen gebruiken. Maar al snel komt hij achter geheimen die groter zijn dan hij verwachtte. Geheimen die hem in gevaar brengen...

Over de auteur:

Ursula Poznanski werkte als medisch journalist voor ze fulltime jeugdromans begon te schrijven. Inmiddels zijn ook thrillers voor volwassenen aan haar veelbekroonde oeuvre toegevoegd. Bij Lemniscaat verschenen van haar hand *Erebos*, *Saeculum*, *Layers*, *Elanus* en *Aquila*.

Lessuggesties bij de vakken:

Nederlands, wiskunde/rekenen, ckv/handenarbeid, levensbeschouwing

Thema's:

spionage, liefde, spanning, hoogbegaafdheid, sociale onhandigheid, geheimen, drones

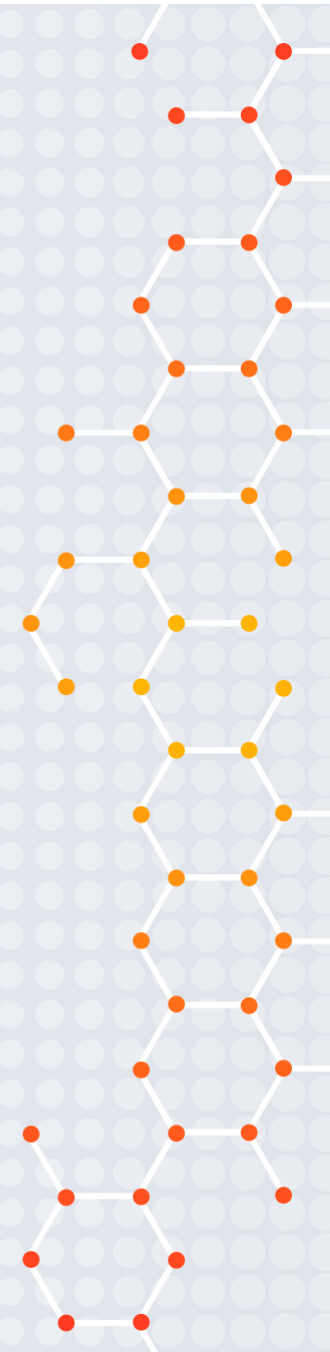

Lessuggesties:

Doelgroep: dit boek is geschikt voor jongeren vanaf 15 jaar, leerlingen vanaf de derde klas van het voortgezet onderwijs.

Tijdsinvestering: Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van een half lesuur tot meerdere uren.

Uitvoering: Klassikale of individuele start, vervolginvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk.

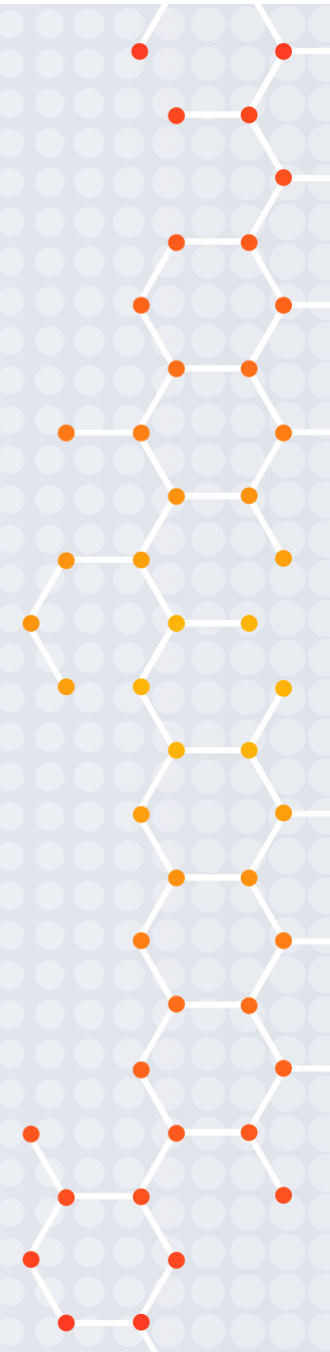
A- Inleiding:

U toont de omslag en laat uw leerlingen reageren op de illustratie en de titel van het boek. Wat verwachten ze?

Lees de korte achterflaptekst voor en vraag of de verwachting nu anders is. Vertel vervolgens dat *Elanus* handelt over een jongen van zeventien die zeer intelligent is en daarom al naar de universiteit gaat. Ondanks zijn intelligentie is hij sociaal behoorlijk onhandig en wanneer hij dan ook nog besluit om mensen uit zijn omgeving te gaan bespioneren, raakt hij in ernstige problemen.

B- Uitvoering:

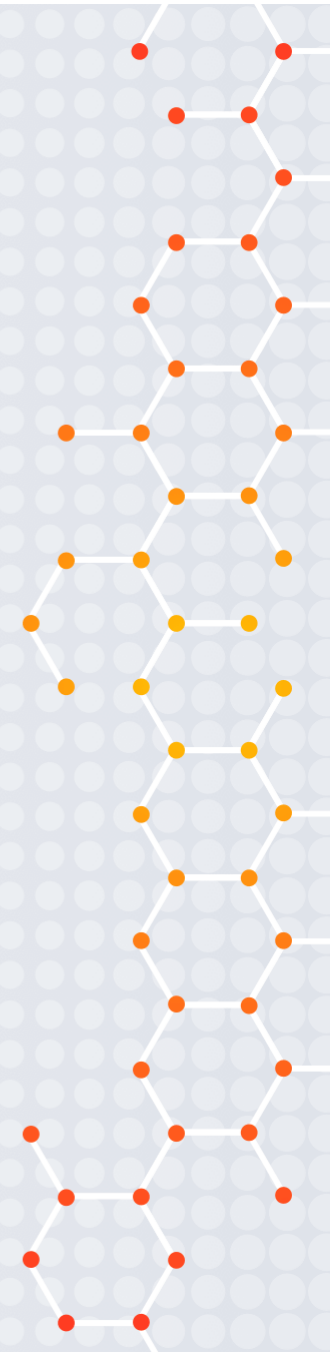
Maak een keuze uit de onderstaande lessuggesties en leid deze in bij de leerlingen.

Mogelijkheid 1: Leesverslag

Lees het hele boek *Elanus* en maak er een leesverslag van. In bijlage 1 vind je een format voor een leesverslag. Overleg met je docent/e of deze lijst voldoet aan de eisen die zij/hij stelt aan een leesverslag.

Mogelijkheid 2: teksten met vragen

In bijlage 3 bevindt zich een fragment uit het boek met bijbehorende vragen. Lees het fragment en beantwoord de vragen.

Mogelijkheid 3: een stripverhaal maken

Kies een scène uit Elanus en bewerk dat tot een script. Doe dat als volgt:

Stap 1: Kies uit het door jou gekozen stuk tekst zes stukjes waarbij je een beeld voor je ziet. In principe kan elk stuk tekst van ongeveer anderhalve pagina hiervoor worden gebruikt maar niet elke scène is even leuk om te 'verbeelden'. Soms gebeurt er te weinig aan handelingen. Let daar dus goed op als je een stuk tekst uitkiest.

Stap 2: Bedenk welke achtergrond je bij de zes stukjes wilt zien. Steeds dezelfde of verschillende? Een schoolklas, een voetbalveld, een treinstation?

Stap 3: welk personage moet tegen die achtergrond verschijnen? Het kunnen er ook meer zijn maar bedenk dat veel poppetjes op hetzelfde plaatje een rommelig effect kan hebben. Bedenk hier ook hoe je personages eruit moeten zien.

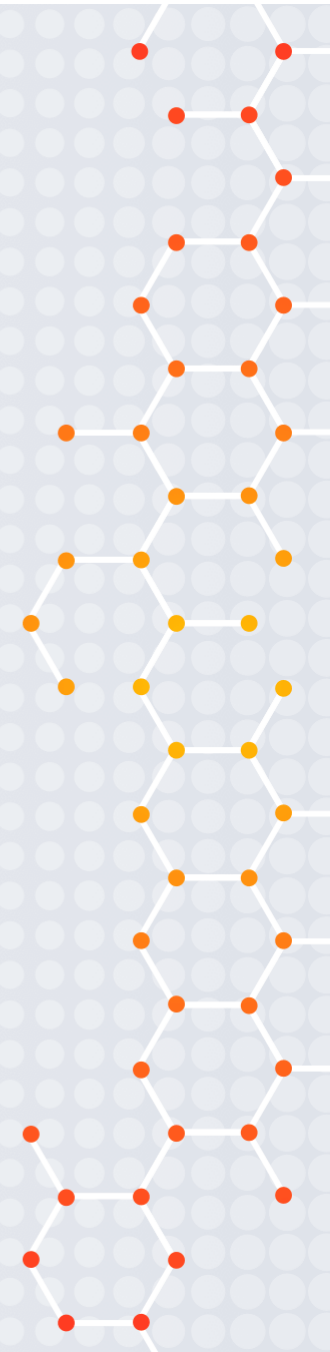
Stap 4: Zeggen of denken de personages op je plaatje iets? Denk erom: je kunt niet veel tekst kwijt dus wees bondig en direct.

Stap 5: Ga naar het volgende internetadres: [StoryboardThat](#) Je docent zal je uitleggen hoe je daar een account kunt openen wanneer je dat nog niet hebt gedaan.

Stap 6: Ga nu naar Create a Storyboard (rechtsboven in beeld). Je ziet nu drie witte vlakken en daarboven allemaal mogelijke scènes. Je kunt ook poppetjes kiezen (characters), tekstblokjes zoals in een stripboek enz.

Denk erom: Met een gratis account (zoals je nu hebt) mag je maximaal twee storyboards per week maken. Wees dus zuinig op je werk en bereid je goed voor.

Tips voor het schrijven van een script, vind je [hier](#).

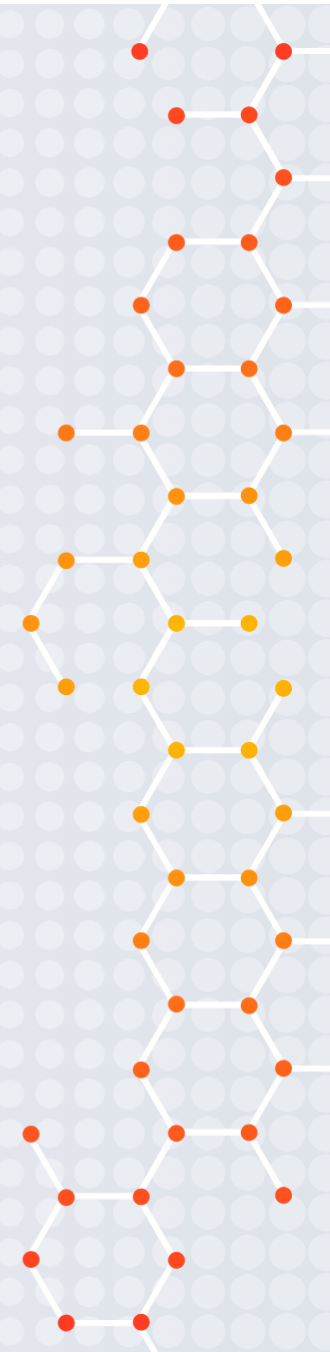

- Websiteadres: www.storyboardthat.com
- Let op: er mogen dus maximaal twee storyboards per week worden gemaakt op één gratis account. Wanneer u steeds 2 leerlingen laat samenwerken hebben ze bij elkaar vier mogelijkheden.
- Het gratis account staat maximaal 3 x 2 cellen toe voor het stripverhaal
- Let erop dat uw leerlingen hun strip regelmatig opslaan.
- Bekijk eerst de mogelijkheden van StoryboardThat voor u het uw leerlingen aanbiedt om de (on)mogelijkheden in te schatten voor de opdracht die u voor ogen heeft.

Mogelijkheid 4: verfilm een scène

Elanus leent zich voor een zeer spannende actiefilm. Op dit moment bestaat die nog niet. Jij gaat daar verandering in brengen: kies, samen met één of twee anderen, een scène uit het boek en verfilm het. Je mag zelf kiezen of je dat binnens- of buitenshuis doet. Overleg wel even met je docent.

Mogelijkheid 5: Rekenchallenge

Rekenchallenges zijn er op verschillende wijzen. In bijlage 2 vindt u twee werkbladen met uitdagingen voor uw leerlingen. Deze kunt u gebruiken door leerlingen afzonderlijk maar u kunt er ook een competitie-element in aanbrengen door uw groep te verdelen en de afzonderlijke groepen tegen elkaar te laten strijden. Wie heeft de opdrachten als eerste opgelost?

- Nog meer luciferpuzzels vindt u [hier](#)

Mogelijkheid 6: geometrische vormen

- Voor leerlingen die meer uitgedaagd kunnen worden is het materiaal van Eduforce interessant. Neem bijvoorbeeld het werkboek Optische illusies. In het werkboek dat u kunt bestellen via de website van Eduforce staan voorbeelden en handige tips over hoe uw leerlingen zelf optische illusies in tekeningen kunnen ontwerpen. Schaf het werkboek aan en laat uw leerlingen de verzonken put tekenen van bladzijde blz. 34/35.

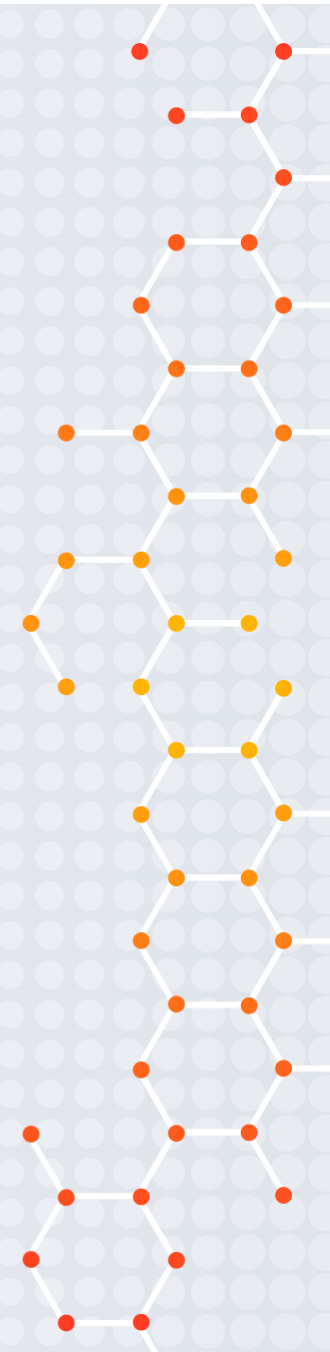
Mogelijkheid 7: een literair portret

Al op de eerste twee bladzijden van *Elanus* blijkt de sociale onbeholpenheid van hoofdpersoon Jona. Wanneer zijn nieuwe gastmoeder te laat is om hem van de trein op te halen, belt hij haar op en zegt:

“Hallo. Met Jona Wolfram, weet u nog? Ik ben dus degene die u om zestien uur vijftientig van het station had moeten halen. Dat had u in elk geval met mijn ouders afgesproken, persoonlijk hadden we nog niet het genoeg. Maar geen zorgen, ik wacht gewoon wel even tot u klaar bent met shoppen of de pedicure. Naast me zit een aardige vent met een baard die zegt dat hij zijn tweeliterpak rode wijn best met me wil delen. Dus doe lekker rustig aan.”

Niet een handig begin wanneer je iemand niet kent en ook geen idee hebt waarom hij of zij een afspraak niet nakomt.

Hoeveel weet jij eigenlijk van je klasgenoten? Daar ga jij nu achter komen. Kies voor het doen van deze opdracht iemand die je nog niet zo goed kent, met andere woorden: treed uit je comfortzone.

1) Ga tegenover de persoon zitten die je hebt uitgekozen en stel in vijf minuten zoveel mogelijk vragen over hemzelf, het gezin waar hij/zij uitkomt, zijn hobby's, zijn favoriete muziek, voedsel, toekomstdromen, enz. Probeer vooral zoveel mogelijk originele informatie boven water te halen.

2) Wissel van rol; nu stelt je vorige gesprekspartner jou zoveel mogelijk vragen over wie jij bent, wat je leuk vindt, hobby's enz.

3) Ga aan een tafel zitten en schrijf de antwoorden die je zojuist hebt gekregen van je gesprekspartner in een literair portret dat begint met:
Zijn/haar naam is...., hij/zij woont in.../ komt uit... enz.

Gebruik alle informatie die je zojuist hebt gekregen.

4) Ga met alle medeleerlingen in een kring zitten en stel om beurten je partners voor.

- Bepaal of uw klas zich er voor leent om zelfstandig voor deze opdracht een partner te kiezen. In geval van twijfel kunt u misschien beter een indeling maken of bijvoorbeeld via een [groepmaker](#). Voor deze opdracht is het essentieel dat er een sfeer van veiligheid in uw klas bestaat. Kies zonodig voor een strakke leiding.

Mogelijkheid 8: Inspiratiebron liefde

Jona is verliefd op Marlene en dat realiseert hij zich steeds meer. Geïnspireerd door de liefde neemt hij uiteindelijk een belangrijke beslissing. Laat je ook inspireren door de liefde en maak een gedicht, een songtekst, een poster of een ander product over de liefde. Dit hoeft niet persé romantisch en mooi te zijn, je werkstuk kan ook gaan over verloren gegane liefde, hopeloze liefde, verscheurende liefde.

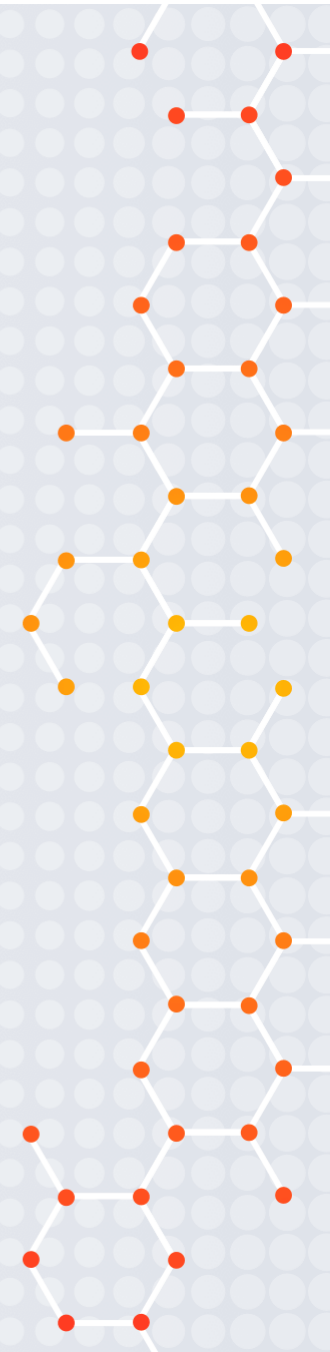
Presenteer je werk voor de klas.

Mogelijkheid 9: spioneren

Jona is zelf niet in staat in overdrachtelijke zin dichtbij mensen te komen. Daarom gebruikt hij een drone om geheimen van anderen te ontrafelen. Spioneren, in het klein bij een zus of broer of juist in het groot bij een popster of politicus is iets wat veel mensen soms zouden willen. Bedenk iemand van wie jij graag meer zou willen weten dan je op dit moment doet. Wat zou je willen weten, zien, horen, meemaken?

Schrijf hierover een tekst van 250 tot 500 woorden

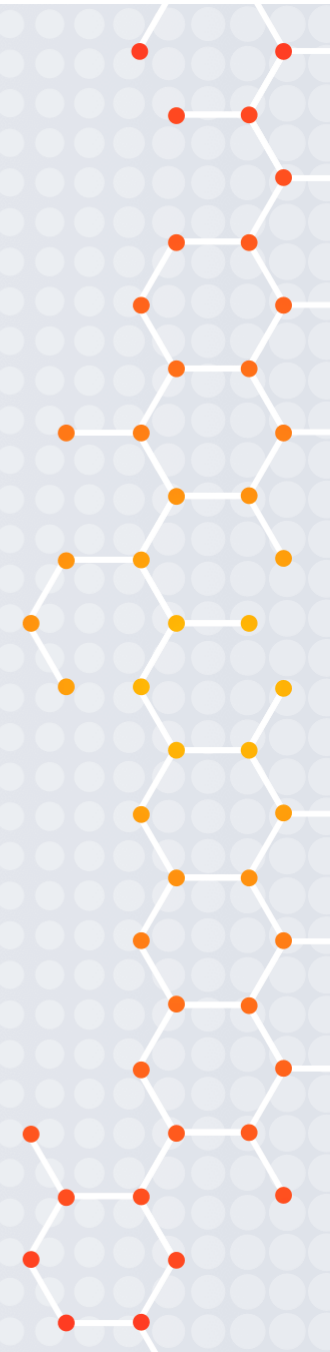

Mogelijkheid 10: Een romanmindmap maken

Maak een romanmindmap van *Elanus* en ga als volgt te werk.

(*Tip vooraf: misschien is het handig om eerst een kladversie te maken of eerst een verdeling van thema's en inhoud op een A4 papier te schrijven voordat je de definitieve mindmap gaat ontwerpen.*)

- 1) Neem een groot vel papier (bijvoorbeeld A3) en schrijf in het midden de titel van het boek.
- 2) Om de titel heen schrijf of teken je kopjes waaronder in elk geval de volgende voorkomen: thema, motieven, personages, perspectief, tijd, ruimte, schrijver. Misschien ook: motto, symbolen en wat je nog meer kunt bedenken.
- 3) Verbind de titel met de verschillende onderdelen.
- 4) Versier je romanmindmap op een manier die bij het boek past. Je mag ook bijpassende illustraties knippen uit tijdschriften, kranten of elders.

Afsluiting:

Laat de eindproducten door de leerlingen in de klas presenteren of maak er een tentoonstelling van die u bijvoorbeeld tijdens een ouderavond kunt tonen of een semipermanente plaats op uw school kunt geven.

Bijlage 1: Het maken van een leesverslag

Veel scholen en lesmethoden stellen andere eisen aan het maken van een leesverslag. Informeer dus altijd of onderstaande opzet overeenkomt met de ideeën van jouw docent

Opbouw van een leesverslag

- 1) primaire gegevens
- 2) korte samenvatting
- 3) uitwerking
- 4) eigen mening
- 5) bronvermelding

Primaire gegevens: noteer onderstaande primaire gegevens op een apart blad

- je noteert eerst de naam van de auteur,
- vervolgens de titel van het boek
- daarna de naam van de uitgeverij
- en de plaats en het jaar van uitgave
- indien vermeld in het boek de eerste druk van het werk
- als het boek een ondertitel heeft vermeld je die ook

Bijvoorbeeld:

[2]

Titel: *Elanus*

Auteur: *Ursula Poznanski*

Uitgeverij: *Lemniscaat*

Druk:

Geef ook aan

- hoe de opbouw van het verhaal is
- Noteer het aantal bladzijden,
- Neem een afbeelding van de omslag in je verslag op en geef aan of er illustraties in het boek staan.

Samenvatting:

Maak een samenvatting van het verhaal van maximaal een half getypt A-4

Uitwerking:

a. titelverklaring:

Geef aan wat de titel zegt of wat de schrijver daarmee bedoeld kan hebben

b. motto:

Als het boek een motto heeft, noteer deze dan en leg tevens uit wat deze, volgens jou, met het verhaal te maken heeft

c. thema:

Waar gaat het boek over? Leg dit in maximaal 3 zinnen uit.

[3]

d. personages:

Leg uit welke personages in het boek een rol spelen en welke eigenschappen deze hebben. Ontwikkelen zij zich gedurende het verhaal?

e. tijd en ruimte:

Is de omgeving of de tijd waarin het verhaal zich afspeelt van belang voor het verhaal?

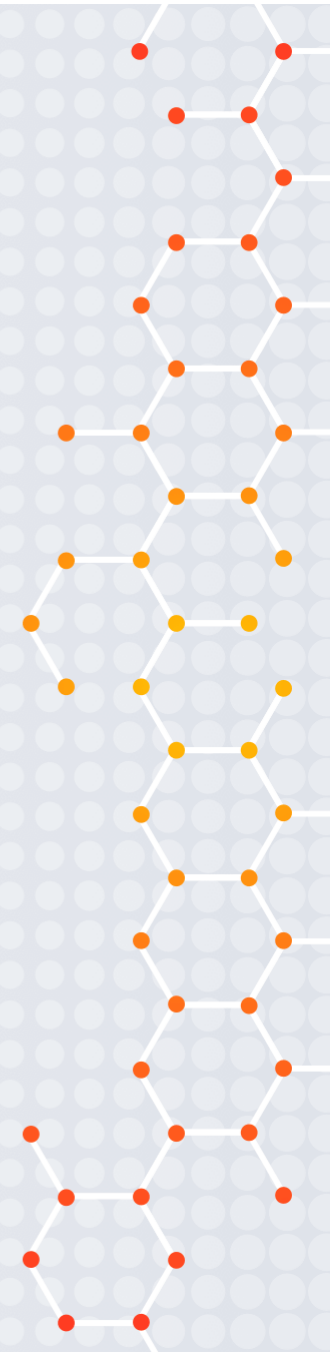
f. vertelperspectief:

Is er een ik-verteller, een personale verteller, een alwetende verteller?

Eigen oordeel over het boek:

Wat vind je van het boek? Omschrijf het in maximaal een half A-4

Bronvermelding: Geef tot slot aan welke bronnen je hebt gebruikt bij het maken van je verslag. Wees daar heel volledig in.

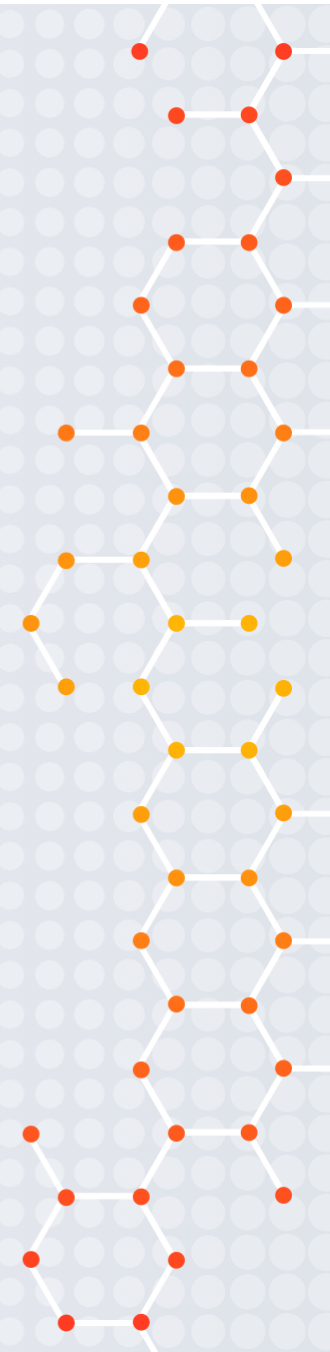
Bijlage 2: Rekenchallenge: Kom jij hieruit?

Vul de ontbrekende cijfers in. Houd daarbij rekening met:

- de cijfers liggen tussen 0 en 9
- de cijfers in elke rij zijn opgeteld gelijk aan het cijfer in de rechter box
- de cijfers in elke kolom zijn opgeteld gelijk aan het cijfer in de onderste box
- de cijfers in de diagonale lijn zijn opgeteld gelijk aan het cijfer in de buitenste box rechtsboven
- tel zelf de diagonale cijfers op van linksboven naar rechtsonder en schrijf het antwoord in de lege box

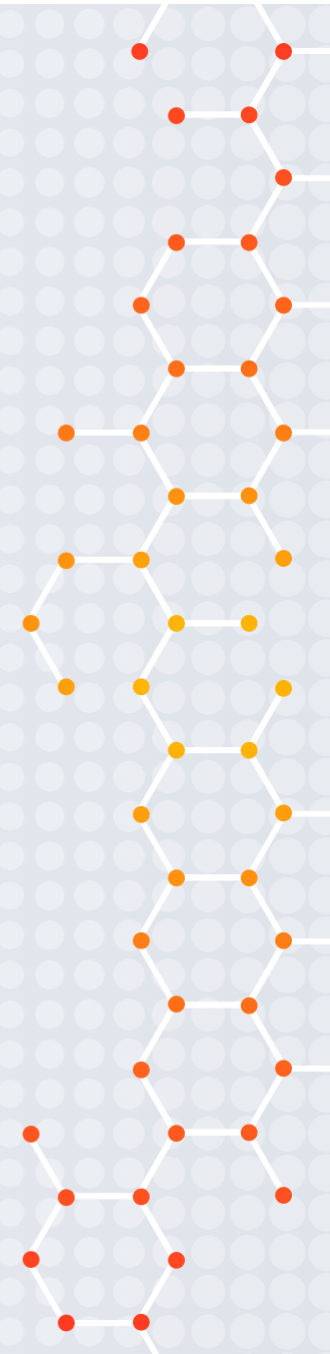
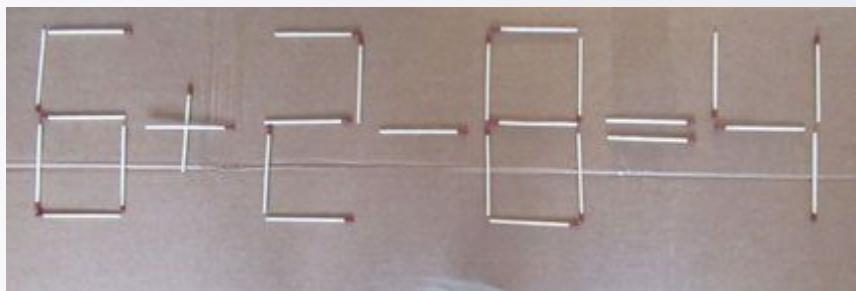
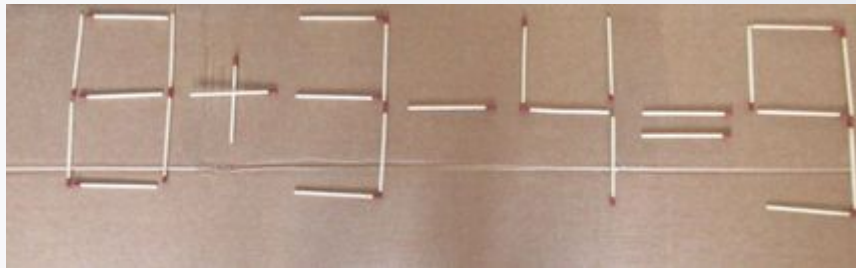
				19
9		8		22
			7	22
	5			20
		5	9	27
24	22	28	17	

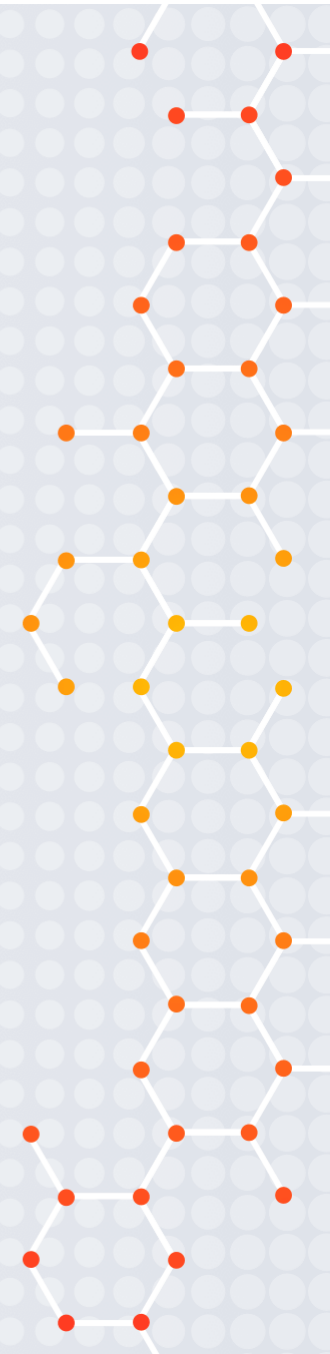
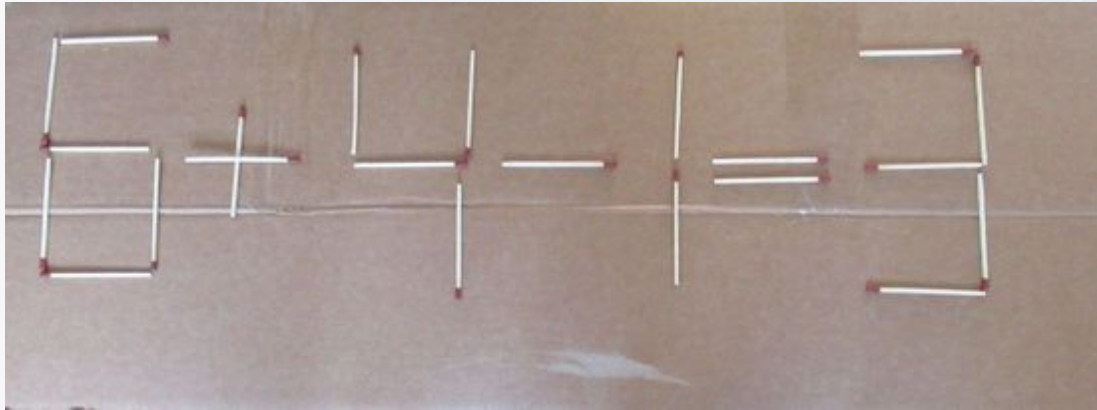
				16
6		3		13
				20
	4	8	6	21
		8		27
21	17	20	23	

Luciferpuzzels

Maak deze lucifersommen kloppend door slechts één lucifer te verplaatsen

Bijlage 3: tekst met vragen

Even na achten. Silvia had tot pap gekookte pasta met een bleke saus op tafel gezet, maar nam er zelf nauwelijks een hap van. Datzelfde gold voor Martin, die met zijn gedachten ergens anders leek te zijn en al heel snel vertrok om met twee vrienden een biertje te gaan drinken.

Er bleef dus des te meer over voor Kerstin en Jona, maar die hadden allebei geen zin om zich vol te proppen. Jona zat sowieso op hete kolen. Hij wilde vandaag nog beginnen, zijn ongeduld snoerde zijn keel dicht, maar Kerstin leek de enige te zijn die het merkte.

'Komt er iets spannends op tv? Waarom zit je zo te draaien?'

'Ik... heb met een vriend van thuis afgesproken om te chatten.' Zodra hij de kans kreeg vluchtte hij naar zijn kamer, waar hij de sleutel twee keer omdraaide in het slot.

Hij haalde zijn telefoon uit zijn broekzak. De eerste stap was de sms, die hij met de app die hij zelf had ontwikkeld moest versturen. Hij tikte op het icoontje, een gevleugeld dier dat zijn schaduw op de grond wierp. Vervolgens begon hij te typen.

Beste Linda! Ik wilde je nog een keer bedanken omdat je vandaag zo aardig voor me was. Dat is niet altijd makkelijk, daar heeft Aron gelijk in. Ik kan soms best irritant zijn. Daarom ben ik je dubbel dankbaar.

Fijne avond, veel groeten, Jona

Hij drukte op VERZENDEN en ging aan het bureautje zitten. Klaptte zijn laptop open en keek zijn mails door. Voor iets anders had

hij op het moment de concentratie niet, hij wachtte op het belletje waarmee Linda's antwoord binnen zou komen.

Vijf minuten gingen voorbij. Tien.

Stel dat ze in de bioscoop zat. Of in een café, met vrienden, met harde muziek. Dan zou ze pas wie weet wanneer op haar telefoon kijken en moest hij zijn plannen voor vanavond laten varen.

Tweeëntwintig minuten nadat Jona zijn bericht had verstuurd, kwam eindelijk het antwoord.

Je hoeft me niet te bedanken, is toch logisch. Kan me niet voorstellen dat jij irritant bent :-)

Jij ook een fijne avond, Linda

Jona sprong op, stak zegevierend een vuist in de lucht en gooide zijn telefoon op het bed. Ze had gereageerd, daarmee was de spyware geïnstalleerd. Het kon beginnen.

Hij pakte het aluminium koffertje, legde het midden in de kamer, draaide aan het cijferslot en klapte het deksel open.

Elanus, niet groter dan een schotelkje, lag als een miniaturufo te glanzen in zijn schuimrubberen omhulsel. Aan de vier vijftien centimeter lange armen zaten de propellers. Jona pakte hem er voorzichtig uit en legde hem aan de oplader, hoewel de batterij nog zo goed als vol was. De maximale vliegduur bedroeg drieënvieftig minuten. Dat was met de huidige stand van zaken al fantastisch, maar juist nu wilde Jona er geen seconde van morsen.

Hij haalde de hd-camera en de flight controller uit de koffer, al had hij die laatste waarschijnlijk niet nodig. Elanus zou het spoor zelf opnemen, aangelokt door het doelwit als een bij door de honing.

Binnen tien minuten was het lampje van de batterij groen. Jona koppelde Elanus los, zette hem aan en gooide hem in de lucht, zodat hij net niet tegen het plafond kwam.

Zoemend begonnen de propellers te draaien. De schijfvor-

mige drone stabiliseerde zich meteen en bleef vervolgens kalm hangen. Geen hoogteschommelingen, ook geen zijwaarts afdrijven. Elanus was snel en wendbaar, alleen als het hard waaide ondervond hij wel eens problemen.

Met behulp van de flight controller liet Jona de drone zachtjes op het bed neerkomen. Hij monteerde de camera en opende op zijn laptop het programma dat hij speciaal voor zijn drone had geschreven.

Linda's nummer stond er al in, de computer was automatisch gesynchroniseerd met zijn telefoon. Jona klikte het nummer aan in de lijst; nu zou Elanus de telefoon opzoeken zodra hij verbinding had gemaakt. Onder instellingen koos hij de optie Autopilot, als minimale afstand tussen de drone en het doelwit stelde hij drie meter in. Of Linda nu thuis was of onderweg, zo zou ze haar achtervolger niet zien en niet horen.

Hij controleerde of de radargestuurde obstakelherkenning ingeschakeld was, want als hij dat vergat zou Elanus binnen de kortste keren tegen een boom of een muur knallen. Dat mocht niet gebeuren.

Een laatste check, daarna zette Jona het raam open. Hij wierp Elanus naar buiten alsof hij een frisbee gooide: zo hoog en zo ver mogelijk. Zag nog hoe de propellers begonnen te draaien en de schijf in de lucht rechte trok voor hij wegschoot, de kant op waar volgens Jona de campus lag.

Hij deed het raam weer dicht en ging achter zijn laptop zitten. De camera stuurde al liveopnamen en die waren goed. Jona vloog met Elanus door de avondlijke stad, over knipperende verkeerslichten, boven fel verlichte straten en donkere parken. Hij was verzet op deze tochten, dit kijken vanuit vogelperspectief.

Ook de geluidswaergave was vrij helder. Op dit moment kreeg Jona weliswaar hoofdzakelijk ruis door, maar dat was logisch, dat kwam door de wind. Zodra Elanus zijn doel had bereikt zou het ophouden.

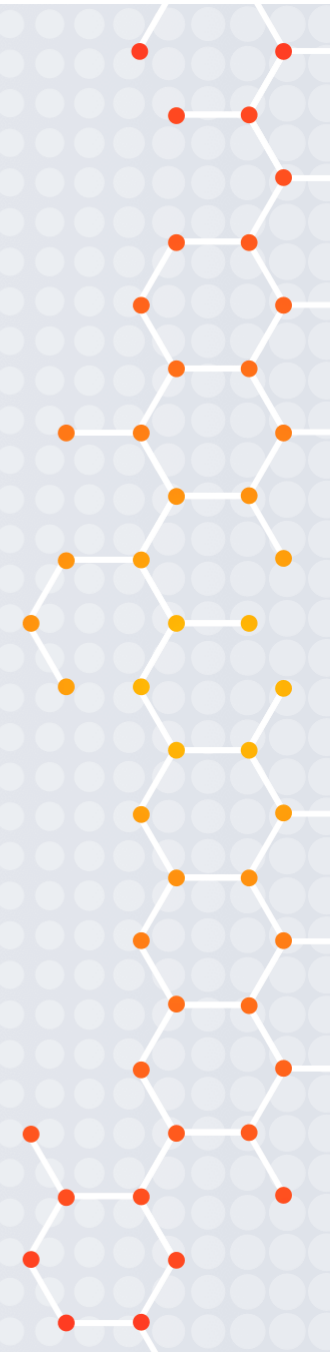
Opdrachten bij de tekst:

Opdracht 1: Er is duidelijk iets aan de hand in huize Helmreichs. Waaraan kun je dat, uit deze tekst, opmaken?

Opdracht 2: Bedenk een reden waarom de hyperintelligente Jona op deze manier, met een drone, mensen bespioneert? Gebruik voor je antwoord minstens 25 woorden.

Opdracht 3: Waar zou jij een drone op afsturen als je er één had? Gebruik voor je antwoord minstens 25 woorden.

Opdracht 4: beschrijf de ruimte waar jij je op dit moment bevindt vanuit 'vogelperspectief'. Let vooral op de details. Deze opdracht mag je ook tekenen.

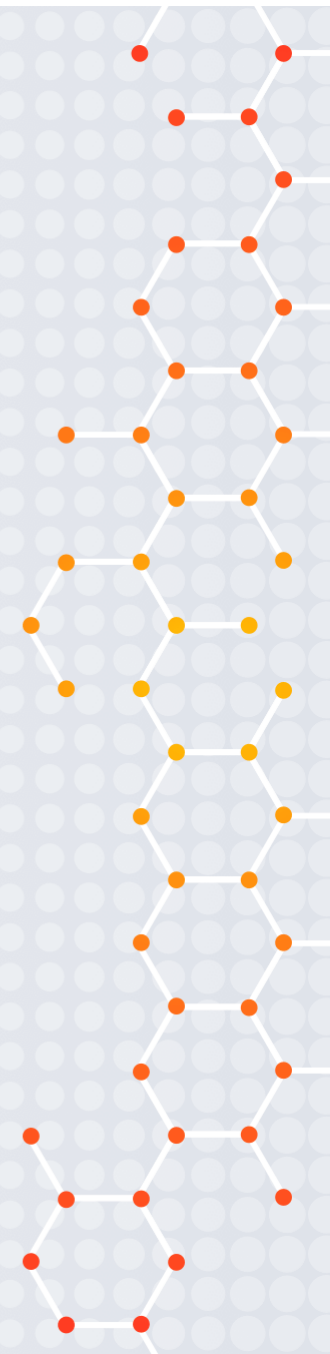

Bijlage 4: Gebruikte emailadressen

<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=21294a6db1a3>

<https://www.eduforce.nl/1-ex-tekenboek-optische-illusies.html>

<http://www.rodehamer.nl/lucifer-puzzels/>

				16
6	1	3	3	13
4	6	1	9	20
3	4	8	6	21
8	6	8	5	27
21	17	20	23	

				19
9	4	8	1	22
2	4	9	7	22
9	5	6	0	20
4	9	5	9	27
24	22	28	17	28

Oplossingen rekenpuzzels

Bijlage 5

lesmaker

